

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

رِکُورِد و رِکُود

گزارش عملکرد حمل و نقل ریلی
در ۳ ماهه چهارم ۱۴۰۰

گروه مطالعات سیاست گذاری و پایش فضای کسب و کار
انجمن صنفی شرکت های حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته
فروردین ماه ۱۴۰۱

مقدمه

گروه مطالعات سیاست‌گذاری و پایش فضای کسب و کار انجمن صنفی شرکت‌های حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته می‌کوشد با تهیه گزارش‌های آماری، تصویری شفاف از عملکرد گذشته صنعت و اثرات آن روی شاخص‌های مختلف حمل‌ونقل ریلی تهیه و منتشر نماید. این گزارش‌های آماری ضمن فراهم نمودن ابزارهای تحلیلی برای شرکت‌های عضو انجمن، مدیران و کارشناسان بخش خصوصی و دولتی، آن‌ها را در اتخاذ تصمیمات مبتنی بر شرایط واقعی در دو سطح سیاست‌گذاری کلان و بنگاهداری یاری می‌کند. گزارش پیش‌رو شاخص‌های مهم این صنعت را در بازه‌های سالیانه و ۳ ماهه چهارم سال ۱۴۰۰ با دوره‌های گذشته مقایسه می‌کند. امید است با افزایش دقت و جامعیت تصمیمات مدیران بر مبنای آمار و اطلاعات به‌روز، شاهد بهبود و پیشرفت در صنعت حمل و نقل ریلی باشیم.

شاخص های بخش باری

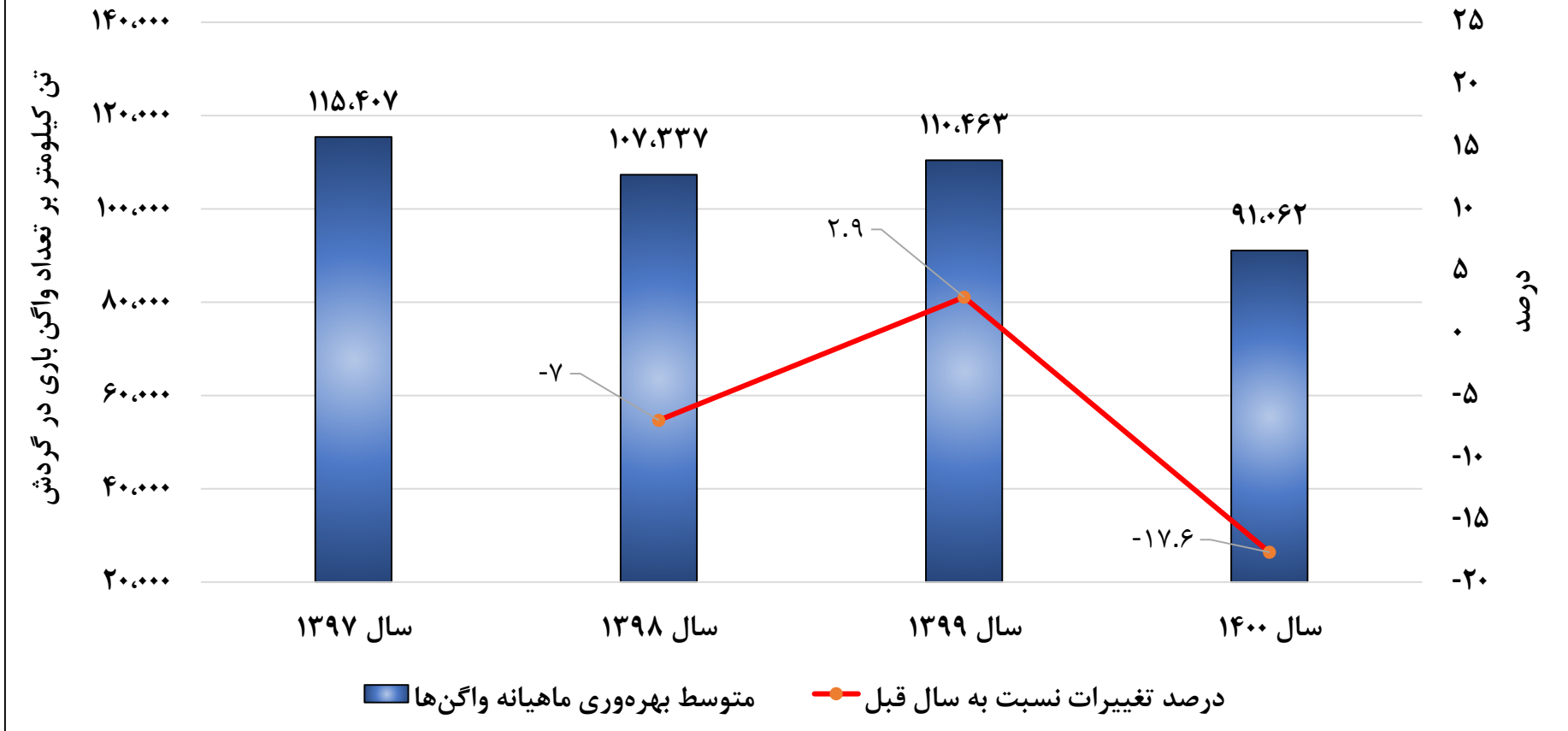
روند تغییرات شاخص‌های مهم بخش باری در چهار سال گذشته

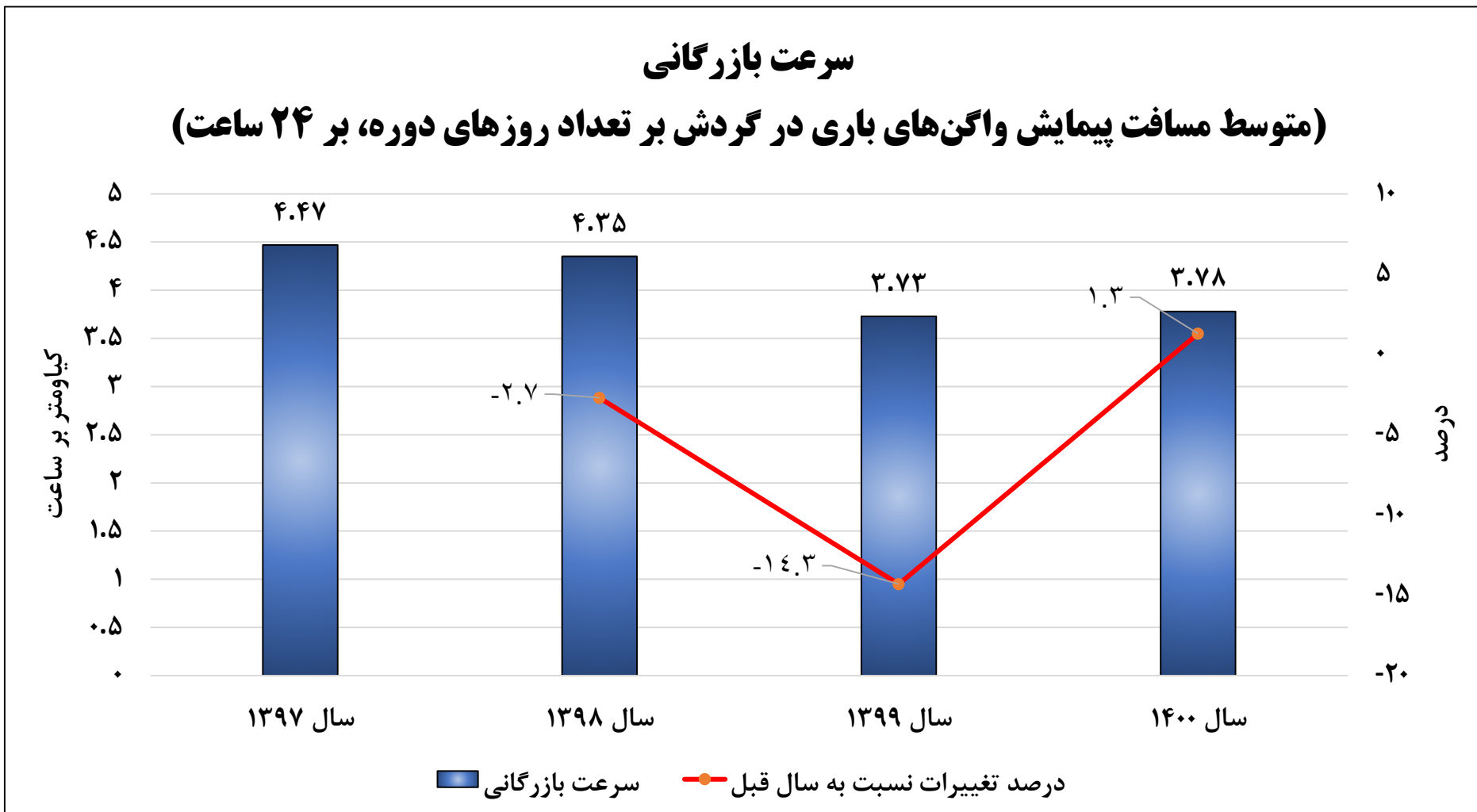
شاخص	واحد	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰
تناژ داخلی	تن	۵۰/۴۷۸/۴۷۰	۴۶/۳۵۴/۱۲۹	۴۹/۷۵۷/۶۹۷	۴۴/۹۷۵/۶۷۰
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۸.۲	۷.۳	-۹.۶
تناژ ترانزیت	تن	۱/۵۸۴/۶۲۴	۶۲۱/۹۹۹	۸۰۶/۵۱۷	۱/۹۴۱/۶۲۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۶۰.۷	۲۹.۷	۱۴۰.۷
تن کیلومتر داخلی	تن کیلومتر	۳۴/۸۵۹/۰۳۰/۰۰۰	۳۳/۱۴۱/۴۳۱/۹۵۸	۳۵/۰۵۲/۹۷۳/۱۱۳	۲۹/۸۸۸/۷۷۷/۲۹۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۴.۹	۵.۸	-۱۴.۷
تن کیلومتر ترانزیت	تن کیلومتر	۲/۲۲۷/۱۷۲/۰۹۸	۶۶۳/۵۳۴/۸۲۸	۹۰۹/۹۷۷/۸۹۱	۲/۹۰۰/۳۷۲/۸۷۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۷۰.۲	۳۷.۱	۲۱۸.۷
تعداد واگن باری در گردش	دستگاه	۲۵/۱۷۱	۲۵/۷۳۰	۲۶/۴۴۴	۲۷/۳۵۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۲.۲	۲.۸	۳.۴
مسافت پیمایش واگن‌ها	کیلومتر	۹۸۵/۳۹۴/۸۳۴	۹۷۹/۶۶۳/۸۱۱	۸۶۳/۱۶۲/۶۹۳	۹۰۶/۰۲۸/۱۰۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۰.۶	-۱۱.۹	۵.۰
متوسط بهره‌وری ماهیانه واگن‌ها	تن کیلومتر به ازای هر واگن	۱۱۵/۴۰۷	۱۰۷/۳۳۷	۱۱۰/۴۶۳	۹۱/۰۶۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۷.۰	۲.۹	-۱۷.۶
سرعت بازرگانی	کیلومتر بر ساعت	۴.۴۷	۴.۳۵	۳.۷۳	۳.۷۸
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۲.۷	-۱۴.۳	۱.۳

متوسط بهره‌وری ماهیانه واگن‌های باری
(متوسط تن کیلومتر بار داخلی بر تعداد واگن‌های باری در گردش)

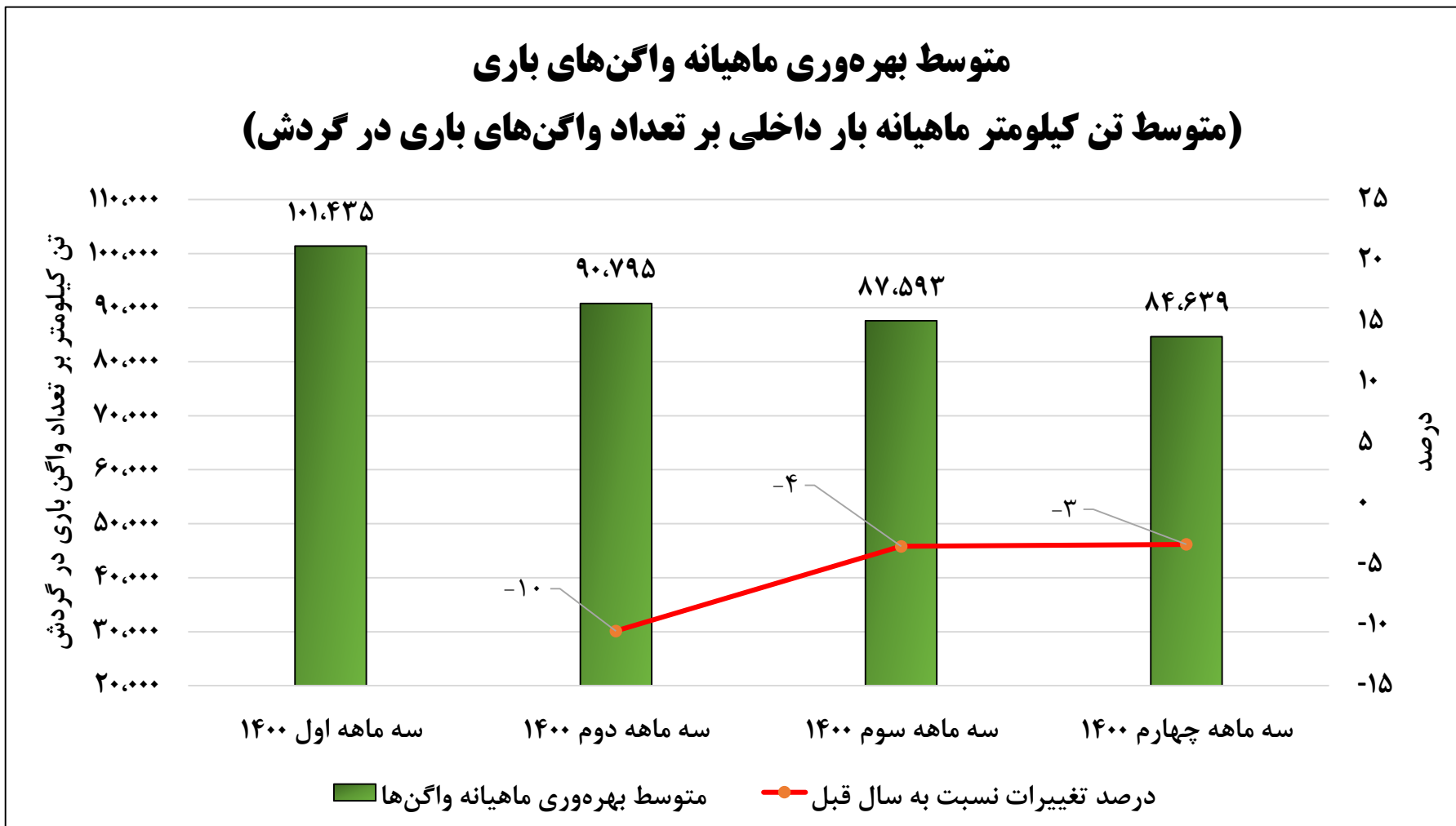

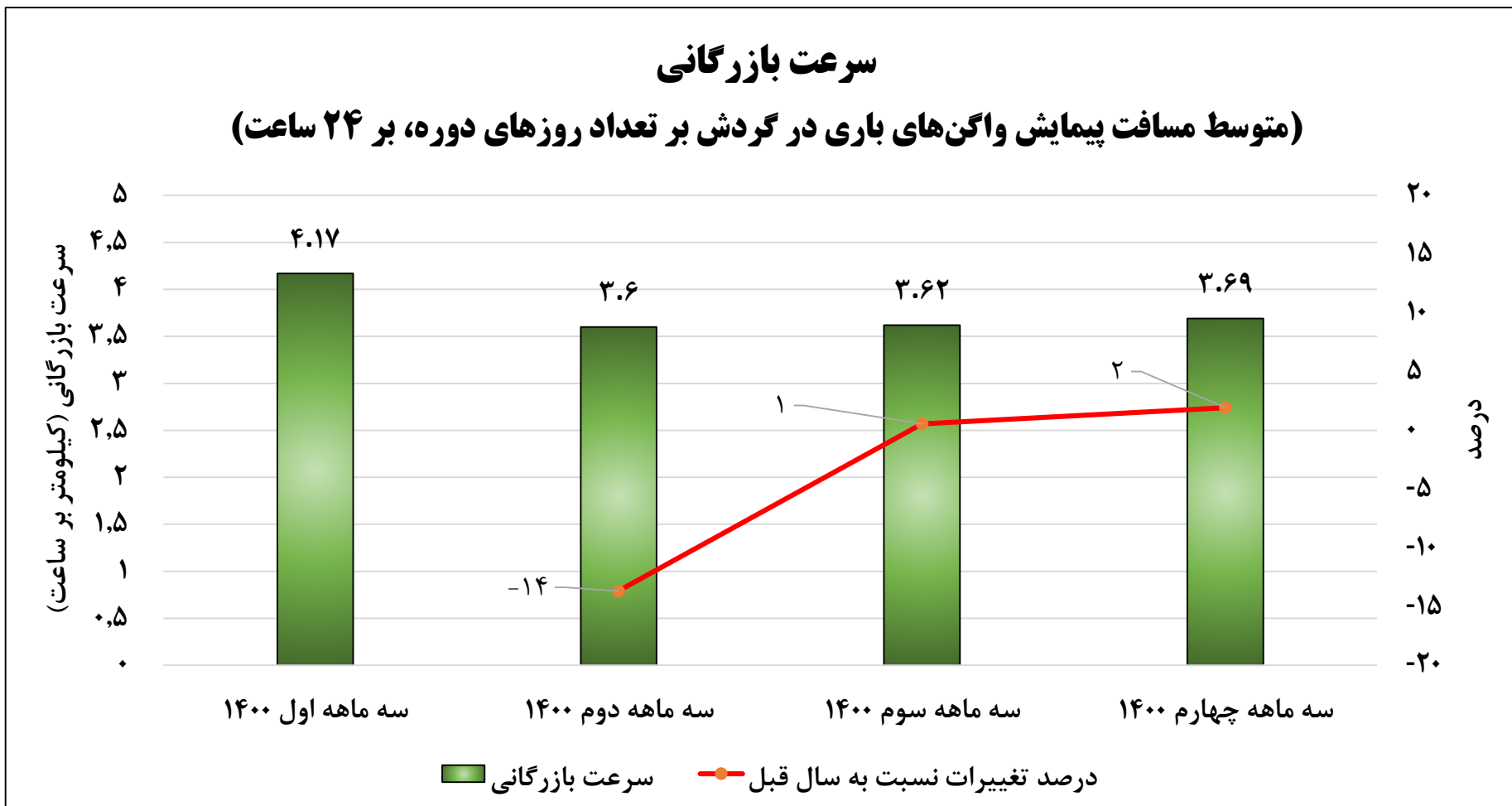
روند تغییرات شاخص‌های مهم بخش باری در ۴ فصل اخیر

شاخص	واحد	سه ماهه اول ۱۴۰۰	سه ماهه دوم ۱۴۰۰	سه ماهه سوم ۱۴۰۰	سه ماهه چهارم ۱۴۰۰
تناژ داخلی	تن	۱۲/۳۴۷/۰۳۹	۱۰/۹۱۲/۲۲۸	۱۰/۹۰۸/۷۹۸	۱۰/۸۰۷/۶۰۵
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱۱.۶	۰.۰	-۰.۹
تناژ ترانزیت	تن	۵۰۸.۳۷۱	۳۶۵.۵۱۰	۵۱۵.۲۰۷	۵۵۲.۵۳۴
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۲۸.۱	۴۱.۰	۷.۲
تن کیلومتر داخلی	تن کیلومتر	۸/۲۲۱/۳۹۷/۲۰۶	۷/۴۱۰/۵۰۷/۰۲۱	۷/۲۴۸/۰۰۰/۰۰۰	۷/۰۰۸/۸۷۳/۰۷۰
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۹.۹	-۲.۲	-۳.۳
تن کیلومتر ترانزیت	تن کیلومتر	۷۸۱/۰۹۱/۷۹۴	۵۲۹/۵۳۴/۹۷۹	۷۷۴/۰۷۰/۱۰۶	۸۱۵/۶۷۶/۰۰۰
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۳۲.۲	۴۶.۲	۵.۴
تعداد واگن باری در گردش	دستگاه	۲۷/۰۱۷	۲۷/۲۰۶	۲۷/۵۸۲	۲۷/۶۰۳
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۰.۷	۱.۴	۰.۱
مسافت پیمایش واگن‌ها	کیلومتر	۲۵۱/۵۸۱/۵۵۰	۲۱۸/۷۶۵/۰۹۶	۲۱۵/۷۸۳/۷۲۱	۲۲۰/۱۹۷/۷۴۰
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱۳.۰	-۱.۴	۲.۰
متوسط بهره‌وری ماهیانه واگن‌ها	تن کیلومتر به ازای هر واگن	۱۰۱/۴۳۵	۹۰/۷۹۵	۸۷/۵۹۳	۸۴/۶۳۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱۰.۵	-۳.۵	-۳.۴
سرعت بازرگانی	کیلومتر بر ساعت	۴.۱۷	۳.۶۰	۳.۶۳	۳.۶۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱۳.۷	۰.۶	۱.۹

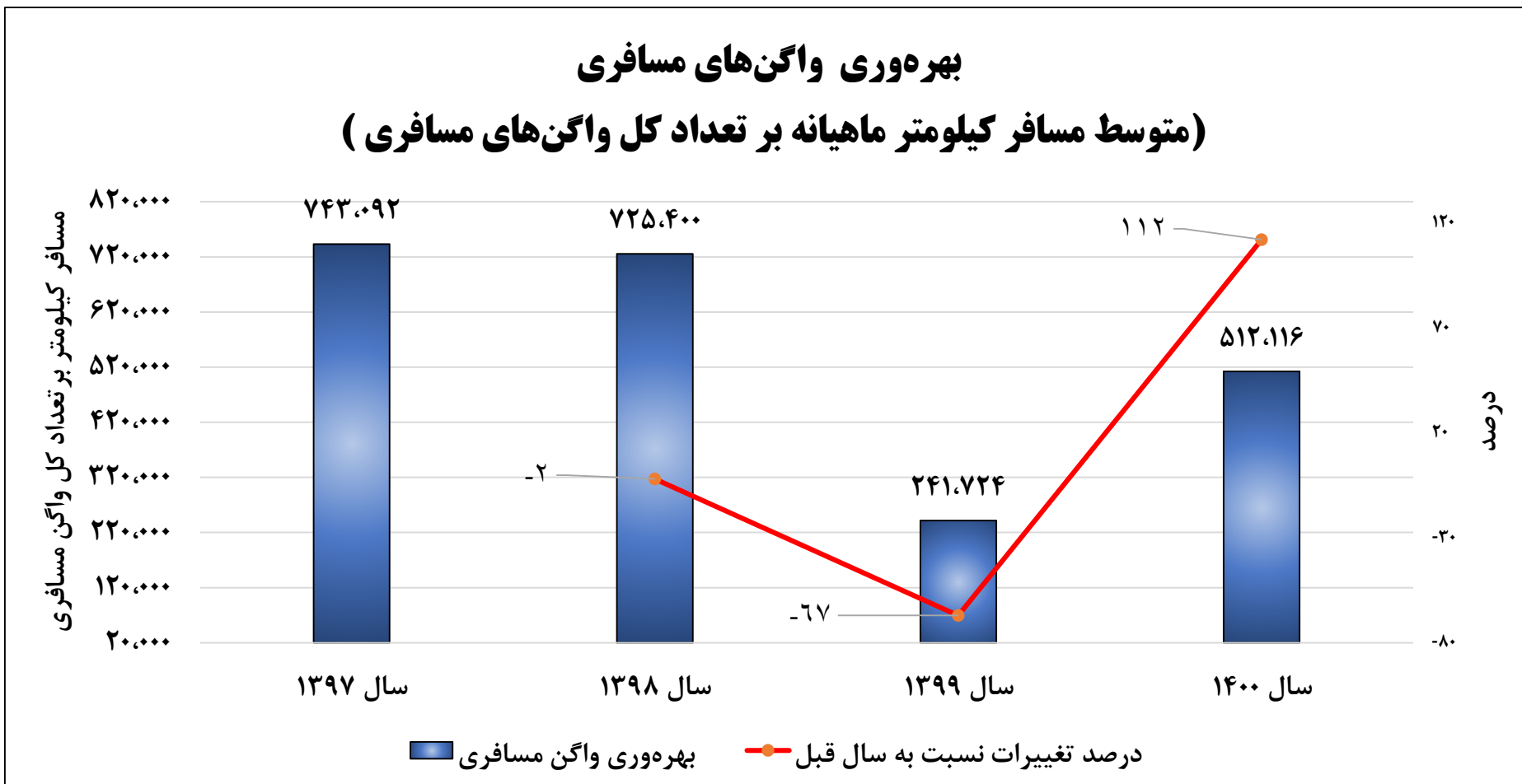
شاخص های بخش مسافری

روند تغییرات شاخص های مهم بخش مسافری در چهار سال گذشته

شاخص	واحد	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰
تعداد مسافر	نفر	۲۸/۰۹۳/۵۲۶	۲۸/۵۹۱/۰۰۷	۱۰/۹۰۷/۲۷۴	۲۰/۶۰۱/۷۹۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱.۸	-۶۱.۹	۸۸.۹
مسافر کیلومتر	نفر کیلومتر	۱۵/۲۳۹/۳۲۶/۰۰۰	۱۵/۱۸۹/۸۷۸/۰۰۰	۵/۱۰۸/۱۱۱/۰۰۰	۱۱/۰۳۷/۱۲۴/۰۰۰
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۰.۳	-۶۶.۴	۱۱۶.۱
تعداد کل واگن های مسافری	دستگاه	۱/۷۰۹	۱/۷۴۵	۱/۷۶۱	۱/۷۹۶
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۲.۱	۰.۹	۲.۰
بهره وری واگن های مسافری	نفر کیلومتر به ازای هر واگن	۷۳۴/۰۹۲	۷۲۵/۴۰۰	۲۴۱/۷۲۴	۵۱۲/۱۱۶
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۲	-۶۷	۱۱۲

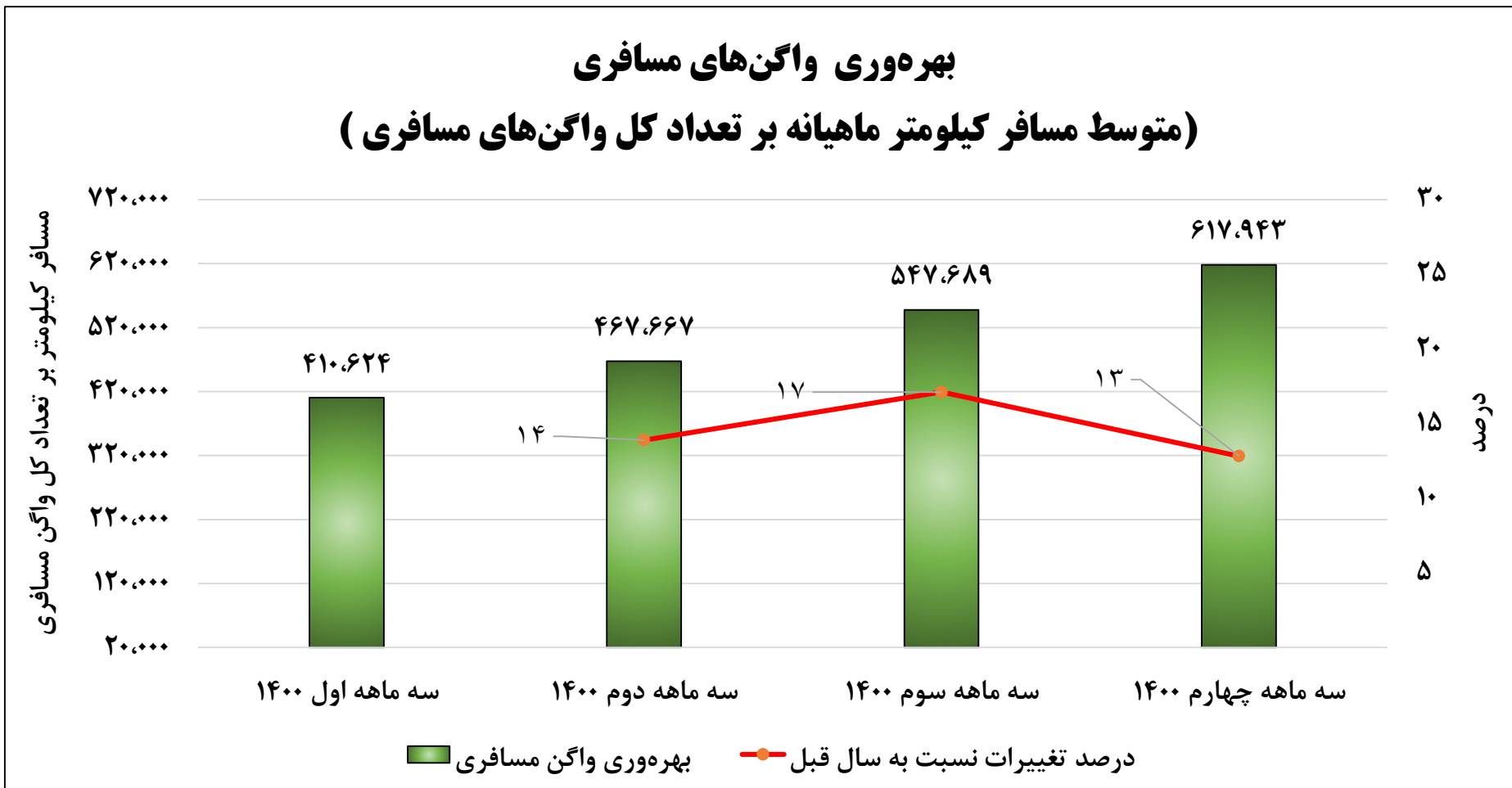

روند تغییرات شاخص های مهم بخش مسافری در چهار فصل اخیر

شاخص	واحد	سه ماهه اول ۱۴۰۰	سه ماهه دوم ۱۴۰۰	سه ماهه سوم ۱۴۰۰	سه ماهه چهارم ۱۴۰۰
تعداد مسافر	نفر	۴/۳۲۷/۴۳۷	۴/۷۰۲/۲۷۳	۵/۳۷۱/۱۱۵	۶/۲۰۰/۹۶۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۸.۷	۱۴.۲	۱۵.۲
مسافر کیلومتر	نفر کیلومتر	۲/۲۳۸/۳۱۳/۰۰۰	۲/۵۱۸/۳۸۷/۰۰۰	۲/۹۵۰/۹۴۷/۰۰۰	۳/۳۲۹/۴۷۷/۰۰۰
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱۲.۵	۱۷.۲	۱۲.۸
تعداد کل واگن های مسافری	دستگاه	۱/۸۱۷	۱/۷۹۵	۱/۷۹۶	۱/۷۹۶
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱.۲	۰.۱	۰.۰
بهره وری واگن های مسافری	نفر کیلومتر به ازای هر واگن	۴۱۰/۶۲۴	۴۶۷/۶۶۷	۵۴۷/۶۸۹	۶۱۷/۹۴۳
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱۴.۰	۱۷.۰	۱۳

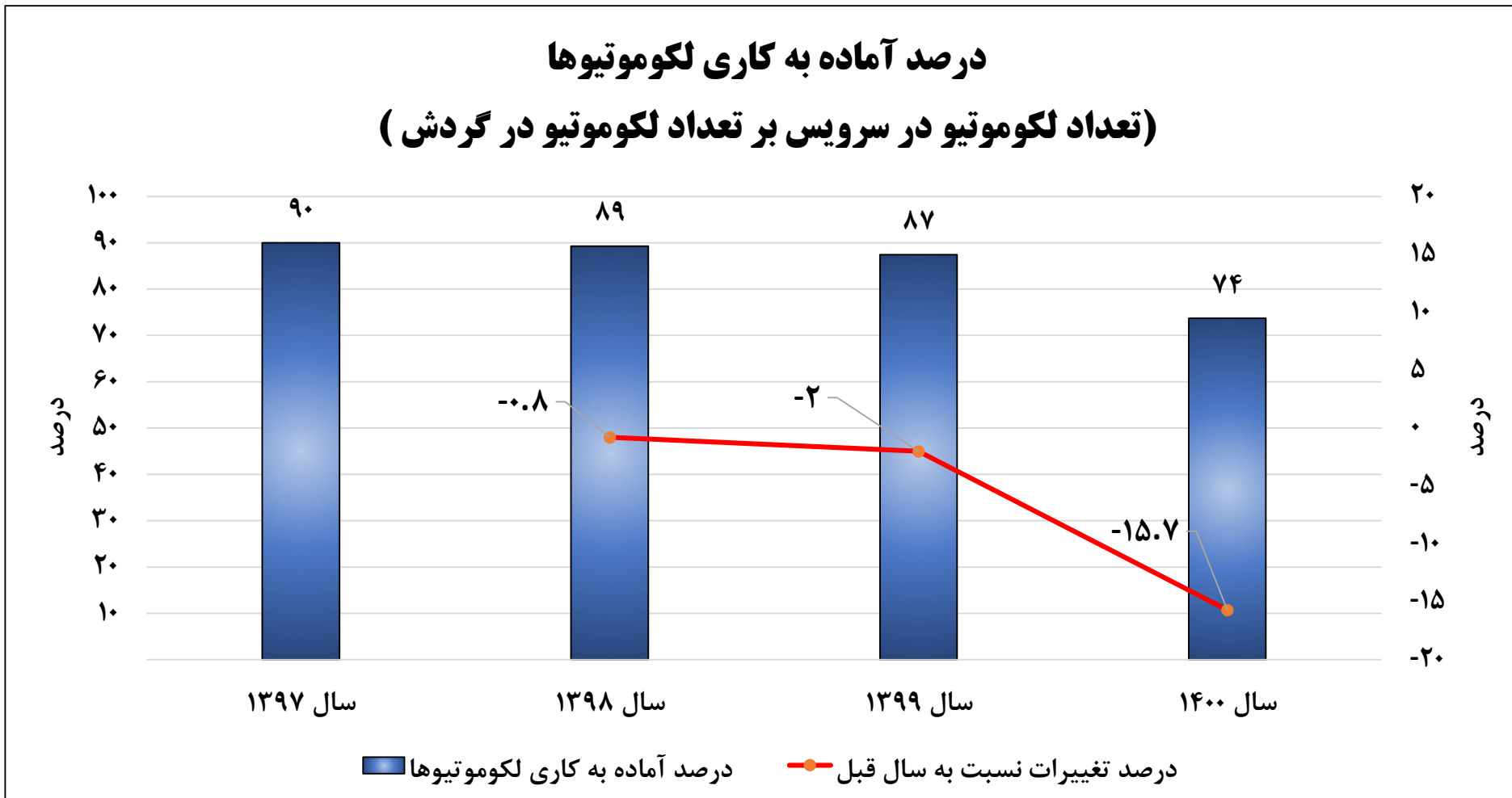
شاخص های بخش نیروی کشش

روند تغییرات شاخص های مهم بخش نیروی کشش در چهار سال گذشته

شاخص	واحد	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰
تعداد لکوموتیو در سرویس	دستگاه	۵۶۷	۵۷۳	۵۴۳	۵۲۱
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱.۱	-۵.۲	-۴.۱
تعداد لکوموتیو در گردش	دستگاه	۶۳۰	۶۴۲	۶۲۱	۷۰۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱.۹	-۳.۳	۱۳.۸
درصد آماده به کاری لکوموتیوها	درصد	۹۰	۸۹	۸۷	۷۴
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۰.۸	-۲.۰	-۱۵.۷

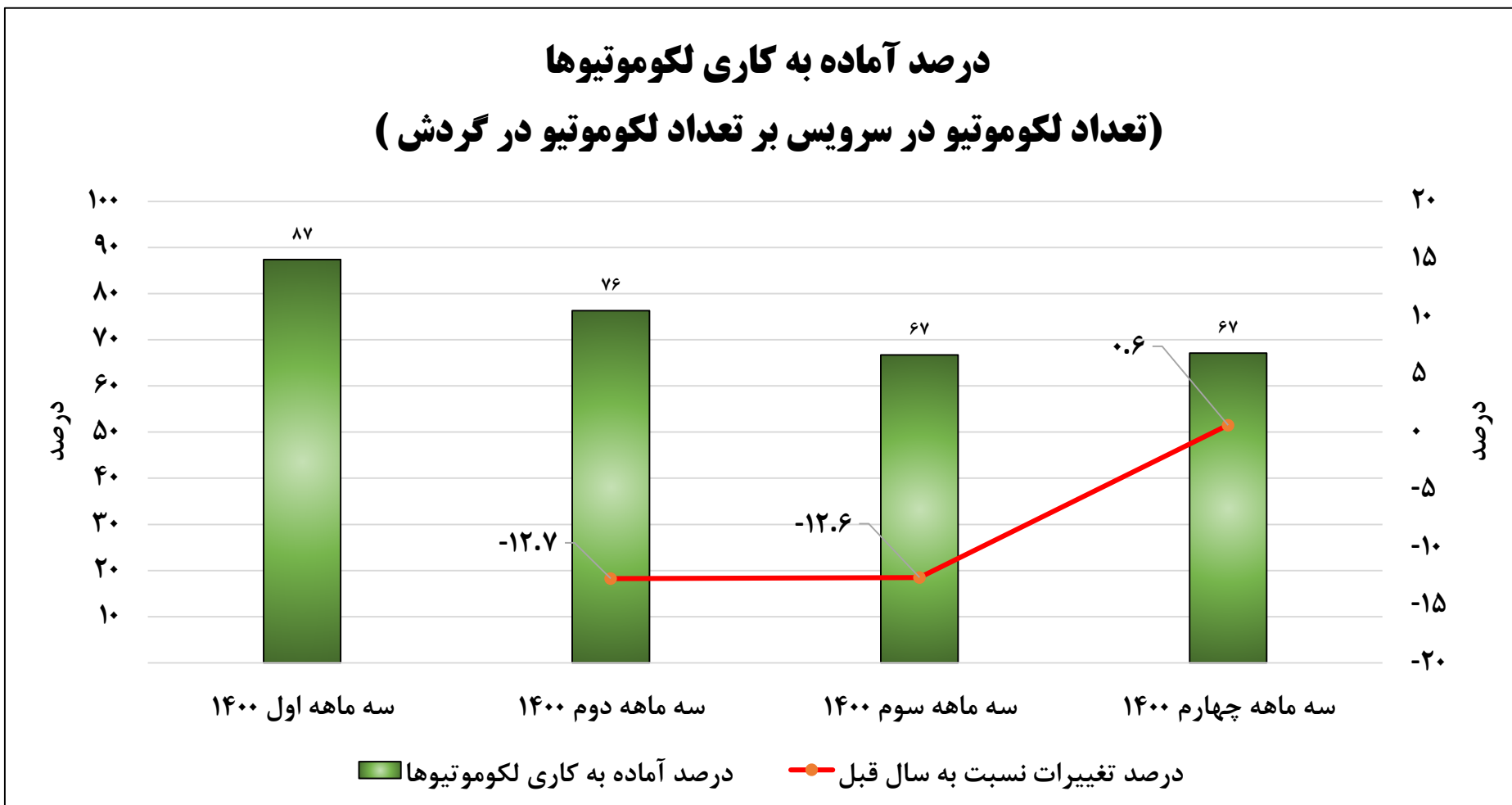

روند تغییرات شاخص های مهم بخش لکوموتیو در چهار فصل اخیر

شاخص	واحد	سه ماهه اول ۱۴۰۰	سه ماهه دوم ۱۴۰۰	سه ماهه سوم ۱۴۰۰	سه ماهه چهارم ۱۴۰۰
تعداد لکوموتیو در سرویس	دستگاه	۵۴۱	۵۱۶	۵۱۱	۵۱۴
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۴.۶	-۱.۰	۰.۶
تعداد لکوموتیو در گردش	دستگاه	۶۱۹	۶۷۶	۷۶۶	۷۶۶
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۹.۲	۱۳.۳	۰.۰
درصد آماده به کاری لکوموتیوها	درصد	۸۷	۷۶	۶۷	۶۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱۲.۷	۱۲.۶-	۰.۶

تحلیل

+ سال گذشته بخش حمل و نقل ریلی با رشد ۲۱۹ درصدی تن-کیلومتر بار ترانزیت، عملکرد خوبی را در این حوزه از خود نشان داد و با ثبت بیش از ۲.۹ میلیارد تن-کیلومتر، **رکورد** بار ترانزیتی ریلی ۲۷ سال گذشته شکسته شد.

- تن-کیلومتر و تناژ بار داخلی طی بازه‌های سه ماهه سال ۱۴۰۰ همواره رو به کاهش بوده است و با وجود رشد ۳.۴ درصدی تعداد ناوگان ریلی باری نسبت به سال ۱۳۹۹، تن-کیلومتر بار داخلی و بهره‌وری واگن‌های باری به ترتیب ۱۴.۷ و ۱۷.۶ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۹ داشته‌اند. باید توجه داشت که با این **رکود**، صنعت حمل و نقل ریلی ضعیف‌ترین عملکرد خود را در طول چهار سال اخیر داشته است.

+ در بخش مسافری ریلی با توجه به گذار از دوره همه‌گیری ویروس کرونا و کمتر شدن سخت‌گیری‌های پروتکل‌های بهداشتی، در سال ۱۴۰۰ شاهد **رشد** ۸۹ درصدی تعداد مسافر و ۱۱۶ درصدی مسافر-کیلومتر جابه‌جا شده نسبت به سال ۱۳۹۹ بوده‌ایم. البته باید توجه داشت که هنوز هم بخش مسافری ریلی نتوانسته به شرایط عادی پیش از همه‌گیری ویروس کرونا بازگردد.

+ در شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰ **افت** تعداد لکوموتیوهای در سرویس کنترل شده است.

- مالکان لکوموتیو خصوصی به دلیل رسوب مطالباتشان نزد راه‌آهن، بگرنج‌ترین وضعیت خود را در سال ۱۴۰۰ تجربه کردند. به دلیل تداوم این وضعیت، انتظار می‌رود **روند کاهشی** حمل بار در اوایل سال ۱۴۰۱ نیز ادامه یابد و قاعدتاً توقف این روند نامطلوب، منوط به گشایش مالی از سوی راه‌آهن است.